

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Q. XXXVIII. Quomodo negentur de Deo omnes rationes sensibiles, quæ in
hoc capite referuntur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

videamus N. Salm. Tom. 1. in 1. part. D. Thom. Tract. 3. de scien. DEI disput. 4. per to. am., qui hoc ultimum tenent; & cum ipsi nos. Gabriel à S. Vincentio Tom. 1. in 1. part. disputat. 14. dñb. 10.

Deinde in DEO esse perfectissimam viam, quæ est ipsi essentia, & suum vivere, suum esse, & intelligere. Habetur ex D. Thoma pluribus in locis, & maximè 1. part. quæst. 18. articulo 3. & 4. Similiter rationem invenitur in DEO, non quatenus significat discursum, sed solum intelligentiam docet: D. Thomas 1. part. quæst. 29. art. 3. ad 4. Denique mentem sive sumatur pro natura in electiva, sive pro intellectu, sive pro memoria, ut sumatur à D. Thoma, in 1. diff. 3. quæst. 5. & de verit. quæst. 10. art. 1. Certum est convenire DEO, in quo ramen nec natura, nec intellectus, nec memoria distinguuntur, ut dictum est,

Q VÆSTIO XXXVIII.

Quomodo negentur de DEO omnes rationes sensibiles & materiales, que in hoc capite referuntur?

Licit Theologia mystica removat à DEO, quidquid affirmant a se Theologiae, alter tamen, & alii: nam quæ affirmantur in Tractatu de divinis nominibus, & in Theologia informacionibus, cùm inventantur formaliter in DEO secundum pefectiones, quas important, solum removentur ab illo ratione modi cognoscendi eas, ut similes perfectionibus creatis. Quæ autem affirmantur in Theologia symbolica, cùm ad Deum non pertineant formaliter, & propriè, sed metaphorice, & improprie, non solum removentur quo ad modum cognoscendi, sed etiam quoad suas entitatis & realitates, quas in DEO esse repugnat, & talia sunt omnia, quæ in hoc capite referuntur. Quæ hec non convenient DEO formaliter ut per se patet, sigillatum tamen id probabimus, ut plenus doctrina S. Doctoris in hoc capite tradita inclarescat.

DEUM non esse corpus astrictu Dionysius, & est de fide contra Manichæos, & An. hi opomor-
phitas Hæreticos, qui DEUM effingebant cor-
poreum, eo duci principio, quod in Scripturis
tribuunt illi plura propria corporis, quæ figu-
rativè dominar, & metaphorice in eligenda el-
se supra diuinum. Ratione etiam naturali repu-
gnat DEUS corporeus, ut probat D. Thomas 1.
part. quæst. 3. art. 1. tum, quia est primum movens
immobue, quod non convenit corpori: tum,
quia est primum ens, ac prout de tempore in actu:
corpus autem est in potentia, quia semper est di-
vinibile. Tum denique, quia DEUS est est perfec-
tissimum, & perfectus est esse spiritum, quam
corpus.

DEUM non esse figuram, nec figuratum, ex
eodem principio deducitur. Figura enim oritur
ex corpore, a quantitate, a re, vel alter termina-
tura. Nec obest, quod illi obiectum ex Gen. 1. Fa-
ciamus hominem ad imaginem & similitudinem no-
stram. Non enim homo est imago DEI per figura-
ram corporis, sed per potentias animæ. Nec illud
ad Heb. 1. Cūm splendor gloria & figura, sub-
stantia ejus sit enim a Batilius, non dicitur filius
imago formæ, vel figura, vel speciei, vel coloris

partis, sed substantia, id est, ejusdem substantia
com eo.

DEUM non esse, nec habere formam sive sub-
stantiam, sive accidentalem, etiam est contrari-
los hæreticos, quos refert D. Thom. cit. quæst. art.
8. qui DEUM somnianbant animam mundi, vel
primi celesti. Et contra Agnoitos illum mutabilem
figentes. Ratio etiam naturalis suadet, quia est
prima causa, & primum ens, ac prout de actus pu-
rus, qui non admittit, nec ordinatur ad compo-
sitionem: unde nec est forma accidentalis, quæ est
dependens à substantia: nec forma substantialis
inflammans, quia non est alia causa prior, & effi-
ciens quæ eius potentia uniter. Dicitur tamen
forma per essentiam, & per se subsistens, quatenus
actus simplicissimus est, non autem quia ad
compositionem ordinatur. Ex quibus etiam pa-
ter, nec esse qualitatem, nec quantitatem, nec mo-
lem habere, aut aliud quid simile accidentale vel
materiale.

DEUM etiam non esse in loco, dicit Dionysius, quod intelligitur ad modum corporis repletus
locum, & contenti ab illo: non tamen negandum, quo dicimus, Deum existere in omnibus locis non solum per praesentiam, quatenus omnia
cognoscit, nec solum per potentiam, quatenus o-
mnia subduntur potestori ejus, sed etiam per es-
sentiam & substantiam suam, quod secundum Tho-
mistas convenit ei radicaliter ratione sua immen-
sitatis, formaliter autem ratione sua actionis ua-
lentis, & hoc modo dicitur Deus esse tanquam
in loco, quando ex vitalis actionis connatur locu-
s, ita ut vel actio ejus dereste, & virtus em locativum
aliquid loco, vel deo esse loco: o replenti locum: an-
de non dicitur esse in Angelis tanquam in loco,
nisi quando etiam Angelus conservatus supponit
esse in loco, licet Deus sit semper in illo per
essentiam, immensitatem & operationem, tam-
quam ager in passo, de quo videatur nos. Blasius à
conceptione in Metaph. d. 14. q. 2. & Philipp. à SS.
Trinitate 3. p. summe philosoph. q. 24. a. 6. Sed etiam
iste modus esse di Dei in creatura tanquam
in loco, non dicitur propriè, sed translative, quia
esse in loco propriè, & simpliciter loquendo ne-
cessario involvit imperfectionem Deo repugna-
tem, & licet esse in illo tanquam mentitur, con-
tentum & circumscriptum, &c. Substantia enim
spiritualis sunt in loco per contactum virtutis,
qui non est contactus proprius, sed metaphoris-
cus: de quo videri possunt N. Salm. Tom. 2. part. 2.
Car. Theol. Tr. ad. 7. de Angelis diff. 2. dub. 1. & nos.
Gabriel à S. Vincentio Tom. 1. m. 1. p. 3. Thom. diff.
42. dub. 2.

Dicit similiter Deum non videri, seu esse invisi-
bile, id est, oculus corporis, de rebus enim cor-
poralibus loquitur: sed etiam Deus est invisibilis
naturaliter ab intellectu humano, prout in hac
vita existit, & cognoscit, & loquendo decogni-
tione intuitiva, quæ propriè dicitur visio, quod
est de fide contra Begardos. Ratione etiam pro-
batu; quia nec oculus potest ferri extra suum ob-
jectum: nec intellectus naturaliter cognoscere,
nisi dependenter à sensib. Non tamen negat,
posse evidenter & intuitivè cognosci in patria,
quomodo videatur Beatis, aut etiam in hac vita
per modum transeuntes, ut alibi diximus. Nec
quod nullum à nobis evidenter cognosci abstrahi-
vè, & quod an est. Similiter dici, nec tantum da-
bere neg, sentire, neg, sub sensum cadere, quod est
proprium corporum.

D.

Denique, nec ordinis vacuitatem habere, seu materialis formam vivi subiectum, etiam est contumeliam. D. Thom. ex psalmo: anima mundi, vel oitis solum mortibulaturalis fuderit, quia illi, ac promiscuè compreditur ad compositionem accidentalem, quam nec forma subiectibilis est alia causa prior, & ceterum. Dicior nam per se substantia, quae est, non autem qualitas. Ex quibus enim partem, & quantitatem, nec modum simile accidentalem

titu sensitivo, & non potest murari, aut alterari passionibus. Eadem ratione dicitur, nec imbecille esse, nec opportunum incommode, que acceptantur a sensibus, tamen, ut alii legunt, neque imbecile esse, & sensibilibus casibus obnoxium. Neque lucis esse indignum, nec habere mutationem, &c. quæ omnia luce sunt clariora.

CAPUT QVINTVM.

Nihil esse eorum, quæ ratione intelliguntur, qui omnium intellectuum est Auctor.

Lectio Perionii.

Rursum ascendentis profitemur eundem, nec animatum esse, nec mentem, nec visionem, aut opinionem, vel rationem, vel mentis notionem habere, nec rationem esse, nec mentis perceptionem: nec dici, nec intelligi: nec numerum esse, nec ordinem, nec magnitudinem, nec partitatem, nec aequalitatem, nec similitudinem, nec dissimilitudinem, nec stare, nec moveri, nec quietescere, nec vim habere, nec vim esse, nec lucem esse, nec vitam; nec essentiam esse, nec actionem, nec tempus, nec eius esse, aut factorem, quæ mente sit, aut scientiam; nec veritatem esse, nec regnum, nec sapientiam; nec unum, neque unitatem, neque divinitatem, aut bonitatem: nec spiritum esse, ut nos scimus, nec Filium, aut Patrem, neque aliquid eorum, quæ nobis aut

cuique naturæ sunt cognita: Nec quidquam esse eorum, quæ non sunt, nec aliquid eorum, quæ sunt: nec ea, quæ sunt, eam noscere, quæ non est: neque eam cognoscere ea, quæ sunt, quæ ex parte sunt: neque cogitationem esse, neque nomen, neque scientiam: nec eam tenere esse, nec lucem nec errorem, nec veritatem: nec est ejus affirmationem omnino, neque negationem: sed eorum, quæ illam sequuntur, affirmantes, negantesque facientes, eam nec dicimus esse, nec negamus: quippe cum & omnem afflictionem superet perfecta illa & singularis causa omnium, & omni negatione superior sit prestantia ejus, qui & ab omnibus omnino secretus est, & universaliter multum superat.

Lectio Corderii.

Rursum autem ascendentis dicimus, quod nec anima sit, neque mens, nec imaginationem, vel opinionem, vel rationem, vel intelligentiam habeat; neque est fieri est, neque intelligentia, neque dici us vel intelligitur; neque numerus est, neque ordo, neque magnitudo, neque parvitas, neque aequalitas, neque similitudo, neque dissimilitudo, neque stat, neque moveretur, neque quieteretur, neque habeat potentiam; nec est potentia, neque lumen, neque vita, neque vita est, neque substantialia est, neque seculum, neque tempus, nec est eius actio intellectus, neque scientia, neque veritas est, neque regnum, neque sapientia, neque unum, neque unitas, neque Divinitas, neque bonitas, neque spiritus est, ut nos spiritum cognoscimus, nec est

filiatio, neque paternitas, nec aliud quidquam eorum, quæ nobis, aut aliis eorum qui sunt, cognoscuntur; neque aliquid eorum quæ non sunt, neque quæ sunt: neque sunt eam cognoscere quatenus est, nec ipsa cognoscit quæ sunt, quatenus sunt: nec est illi ratio, neque nomen, neque cognitio, neque retributio est, neque lumen, neque error, neque veritas: nec est ejus in universum positione, nec ab illa removetur ab eorum, quæ post ipsam sunt, positiones & ablationes facimus, ipsius neque ponimus neque collimus: quis supra omnem positionem est perfectus, & singulatissimum causam; & supra omnem ablationem extuperatio omnium simpliciter abstracta, & ultra omnia.

Pro Paraphrasi hujus Capitus sequentes questiones substitutimus:

QVAESTIO XXXIX.

Quomodo intelligendus D. Dionysius in propriis hujus ultimi raptus verbis?

Ascendendo à materialibus & sensibilibus ad intelligibilita, & spiritualia, omnes etiam positiones de DEO removendas esse, docet S. Doctor, atque etiam eorum sunt positiones simpliciter simplices, quæ formaliter in DEO inventiuntur, & ita ut negantur esse in eo cum imperfectionibus repetitis in conceptu, quem de illis

Thom. à Isp. Opt. Tom. II.

formamus ex cognitione creaturarum, ut diximus supra hanc tamen positiones sunt secundum quid, quæ solum eminenter inveniantur in omnium causa, & absoluè removentur ab illa.

Cujusmodi sunt anima & mens, tunc nomine animi intelligatur homo, & nomine mentis Angelus, ut videtur Corderio, tunc anima rationalis, & pars eius intellectiva, quam dicimus mentem. Licet autem rationis mentis attribuantur DEO, quantum est s. Etiamna spiritualis intellectiva, erit etiam negatur de eo ratione modi, quæ mentem illam purissimam mente nostra concepimus.

Ex quibus sequitur, neque visionem, tunc ut alii

Y 3

Ie-